

NOUA REVISTĂ ROMÂNĂ

ABONAMENTUL : (48 NUMERE)
În România un an . . . . . 10 lei
„ „ „ sease luni . . . . . 6 „
În toate țările uniunii postale un an 12 „
„ „ „ „ sease luni 7 „

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Bulevardul Ferdinand, 55. — București

POLITICA, LITERATURA, ȘTIINȚA ȘI ARTA

APARE ÎN FIECARE DUMINICĂ

DIRECTOR :

C. RADULESCU-MOTRU
PROFESOR LA UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI

UN NUMAR :

25 Bani

Se găsește cu numărul la principale
librării și la depozitarii de ziare
din țară

Prețul anunțurilor pe ultima pagină
1/2 pagină : 10 lei.

No. 24.

DUMINICĂ, 4 APRILIE 1910

Vol. 7.

SUMARUL

NOUȚĂȚI :

Casa rurală în primul an. — *Lecturile d-rei Calomeri.*

POLITICĂ :

A. D. XENOPOL. *Alianța conservatorilor.*

CEȘTIUNI SOCIALE :

PANĂ POPESCU. *Partidele politice și educația țărănimii.*

FOLKLOR :

N. I. APOSTOLESCU. *«Frunză-verde !...»*

TABLA DE MATERIE a volumului VII.

SUPLIMENT :

«Domnul Luca» comedie într'un act de C. Radulescu-Motru.

NOUȚĂȚI

Casa Rurală în primul an

Operațiunile financiare ale Casei Rurale, la încheierea primului an, se prezintă cu un rezultat satisfăcător.

S'au cumpărat 20 moșii, în întindere aproximativă de 26.915 Ha., repartizate pe 14 județe.

La finele exercițiului se aflau oferite încă 78 moșii, în întindere de 83.709 Ha., situate în 31 județe ale țării.

Pădurile de pe moșiile cumpărate au o întindere de 6.648 Ha.

Prin împrumuturile acordate obștiiilor săt.ști, s'au plătit resturi din sumele datorite de acestea în valoare de lei 1.710.212 50 bani pentru moșii cumpărate înainte de promulgarea legii. Astfel și-au consolidat proprietatea 830 țărani asupra 4.426 Ha. împărțite între dânșii.

Cu tot timpul înaintat, s'a reușit a se parcela și patru moșii distribuindu-se în loturi de câte 5 și 3 Ha. la 121 cumpărători, așa că azi 915 țărani își au bucata lor de pământ pe deplin asigurată.

Până la măsurătoarea, parcelarea și distribuirea loturilor de pe moșiile cumpărate, s'a admis și pus deja în practică sistemul arendării lor la obștii satești formate în societăți cooperative, sub controlul efectiv al agronomilor noștri.

Moșiile arendate astfel obștiiilor sunt în număr de 11, reprezentând 15.452 Ha. de pământ cultivabil cu o arendă anuală totală de 485.711 lei.

C. CHR. STOIANOVICI

* * *

Lecturile d-rei Calomeri

D-ra Lucia Rosand Calomeri, după ce a absolvit școala normală de institutele întră în conservatorul de declamație din București unde se distinge în mod strălucit, reușind prin sârguința sa a-și încununa studiile cu trei diplome, anume : în canto, în principii și în armonie. Firea sa artistă îi dă un imbold mai mare la muncă. Dânsa consacră încă trei ani la studiul harpei.

Nu se mulțumește cu studiile făcute în țară și dornică de a posedă toate perfecțiunile artei declamatorii, se îndreaptă spre centrul artistic al Italiei, anume la Florența, unde absolve de asemenea conservatorul de declamație, urmând cu marele maestru Luigi Rasi. Anii de studii îi dezvoltă gustul teatrului și nu pregetă a face practică în trupa dramatică — Ruggeri și Franchini—Fumagalli.

Având distinsa onoare a fi auzită de M. S. Regina, care în natura'i caldă și artistă, recunoaște talentul D-șoarei Calomeri obține favoarea unei recomandări a M. S. pe lângă dramaturgul universal Novelli care se ocupă de dânsa.

Reîntorsă în țară intră la teatrul Național unde probabil intrigile și invidiile de tot felul o împiedică a fi apreciată la justa valoare. Actualul director al teatrelor o angajează numai ca figurantă. Acest lucru o decide a-și prezintă demisiunea. Astăzi dânsa, bizuită pe incontestabilul și realul talent ce posedă, inovează în București un gen de distracțiuni intelectuale și artistice cu desăvârșire originală la noi ; în sensul acesta original, că în București, până la inițiativa luată de d-sa, nimeni nu s'a gândit a face lecturi artistice. În străinătate acest gen este foarte gustat și răspândit în toate orașele mai civilizate.

D-șoara Calomeri are dicțiunea impecabilă și marele avantaj de a posedă întreaga gamă a tonului de la comicul cel mai intens până la dramaticul profund simțit. Dânsa prin multele studii și cunoștințe în declamație, ne aduce un mare serviciu nouă Românilor prin lecturile artistice ce le ține în sala Eintracht, (intrarea Str. Dionisie No. 64). Prin aceste lecturi se fac cunoscute în mod maestru bucățile de mare valoare ale literaturii noastre, care sunt adevărate mărgăritare și prea adesea, din nenorocire, cu desăvârșire necunoscute publicului nostru atât de indiferent la tot ce atinge literatura română.

Introducerea lecturilor artistice cu acompaniament de harpă, este o idee admirabilă. Acest instrument armonios vibrează la unison cu vocea modelată, calmă, dar plină de expresiune a D-șoarei Calomeri.

«În păgânul și creștinul» de Silveanu, citită în matineul literar de Duminecă 28 Martie, d-sa a mișcat adânc publicul, dând extensiunea talentului său cu atâta simplitate și gust dramatic. A făcut într'adevăr să vibreze publicul care în schimb a recompensat-o aducându-i omagiul mulțumirilor sale, aplaudând-o și aclamând-o.

GISELA

POLITICA

ALIANȚA CONSERVATORILOR

Intrunirea care a avut loc în București, Joi în 25 Martie, și care a fost convocată de foștii miniștri de Instrucție, conservatori puri și conservatori democrați, ne face să revenim asupra unei idei pe care am apărât-o într'un articol anterior, publicat tot în această revistă.

Arătam în acel articol că o fuziune sau o contopire a partidului conservator, în întreaga lui formație, este cu neputință. Aceasta din pricină că mentalitatea celor două fracțiuni în care s'au despărțit conservatorii, este radical deosebită: Cei puri privindu-se ca moștenitori de drept ai ocârmuirii acestei țări, în care primesc numai din grația lor elemente mai de jos, iar cei democrați deschizându-și rândurile tuturor oamenilor de valoare, cu drepturi deplin egale pentru toți cei ce vin în sânul lor. Această deosebire de concepție politică, ne pare a fi piedica de căpetenie a reintrării conservatorilor-democrați în sânul partidului comun. Cu alte cuvinte, dacă conservatorii puri se dau și ei drept democrați, o fac numai fiindcă au nevoie adesea ori de a se întări prin talente din popor; dar ei consideră totdeauna aceste adause ca pofte de ei în casa lor, așezate la masa lor, *căroră le dau, le concedează* adesea ori roluri însemnate în sânul vechiului partid: dar cu condiția ca aceste elemente ajutătoare să nu pretindă nici odată a lua direcția în mâna lor, căci direcția trebuie să rămână în totdeauna încredințată sângelui și tradiției istorice. De aceea conservatorii puri ar privi ca o profanare, ca să se pue ei sub conducerea unui om înălțat numai prin meritele și talentul său, în fruntea piramidei sociale.

Mai arătam tot în acel articol, că desfacerea partidului conservator-democrat din sânul băștinei conservatoare, nu eră datorită capriciului unui om, ci eră o necesitate a evoluției vieții de partid în România, și că dacă s'a găsit un om care să grăbească și să intruzeze această necesitate istorică, nu s'a întâmplat altceva decât ceace se petrece de obicei în mersul evoluției, anume ca curente să-și găsească oamenii providențiali cari să le ușureze curgera prin greutatea timpului prin care trec.

În același articol mai atinsesem încă o chestie: necesitatea neapărată a îmbogățirii vieții de partid în toate statele în care această viață are un rost, și deci nevoia neapărată ca și în România să înceteze jocul de basculă între cele două partide așa numite istorice: conservatorii și liberalii, și înjghebură noua viață politică să se facă pe existența mai multor partide, reprezentând fiecare un mănunchiu de interese deosebite.

Așa fiind lucrurile, ne întrebăm cum se va putea guvernă țara noastră dacă și în ea se manifestă fracturarea în diferite grupe a partidelor politice. Un guvern, pentru a se menține, are nevoie de o majoritate în corpurile legiuitoare. Cum va putea el obține acea

majoritate, când Camera și Senatul vor fi și ele rostirea vieții de partid fărămăturită? Se poate întâmplă ca unul din toate partidele să obțină majoritatea absolută asupra celorlalte și atunci guvernul ieșit din sânul acelei majorități va putea ocârnu, întemeindu-se pe dânsa. Dar se poate întâmplă și cazul când deosebitele grupări politice să poată da numai majorități relative. Atunci va fi nevoie de recurs, pentru a putea guvernă, la alianță între diversele grupe. Un exemplu viu al acestei nevoi ni-l dă actualul parlament englez, în care conservatorii și liberalii se deosebesc în numărul lor prin o singură unitate (273—274), liberalii având nevoie pentru a putea guvernă de a se alia cu reprezentanții autorității Irlandei și cu socialiștii.

Ceace se petrece la guvern trebuie să se întâmple și în opoziție. Se poate întâmplă ca guvernul să nu mai corespundă ideilor poporului. Cum să-l răstorni însă, când fiecare fracțiune a opoziției nu este îndestul de tare pentru a constitui majoritatea necesară? Ar fi absurd a se cere, bună oară în Anglia, ca să se contopească liberalii cu Irlandezii sau cu socialiștii. Ce se poate însă face? *O alianță* momentană, de o durată mai mult sau mai puțin trairnică între partidele opoziției, ale căror puteri unite pot să răstoarne un guvern ce nu mai corespunde cu aspirațiile țării.

Chestia cu opoziția se aplică tocmai la noi. Este în destul cunoscut că mai în toate alegerile parțiale, petrecute de vreo 2 ani încoace, numărul de voturi date conservatorilor puri și celor democrați au covârșit cu mult pe acel încuviințat liberalilor. Aceasta din cauză că guvernul liberal a atacat prea multe probleme și a vrut să le dea soluții în care interesele adevărate ale țării nu erau pe deplin îngrijite. Este cunoscut că orice guvern se tocește ca și cuțitul ce taie prea mult, și cu cât un guvern caută să rezolve mai multe chestiuni, cu atâta el se dărapănă mai curând. De aceea și liberalii, după 3 ani de guvernare, au ajuns poate o primădie pentru țară, dacă ar rămânea mai mult timp la putere. Dovada cea mai vie o avem în legea de excepțiuni pe care a vrut s'o facă să treacă numai decât, privitoare la instrucția publică și care avea un aer de parfum așa de personal, în cât a trebuit să fie retrasă.

Cum să fie însă răsturnați liberalii? Ar fi foarte ușor răspunsul și foarte însemnător. Anume prin corpul electoral, lucru încă aproape neuzit în această țară, încât s'ar introduce prin aceasta și adevăratul regim constituțional. Pentru aceasta trebuie însă numai decât o alianță între cele două grupări conservatoare, alianță ce ar putea fi întinsă poate și la social-democrați, păstrându-și, bine înțeles, fiecare partid șeful, cadrele, organizarea și programul său. S'ar putea combină ministerele așa ca să se dea d-lui P. P. Carp președinția consiliului, ca mai bătrân, d-lui Take Ionescu, ca compensare, ministerul de interne și celelalte ministere date la tot atâția conservatori puri cât și democrați. Unul care este nepereche, al 9-lea, ar putea fi dat orcu fără alegere, întrucât conducerea țării s'ar face, nu prin majorizare momentană, ci printr'un program comun.

Aceasta este singura soluție politică a timpului de față. Altfel liberalii se vor perpetua la putere cât vor

voi; căci fiecare din partidele conservatoare nealiate nu s'ar putea menține la putere, chiar și în cazul când am admite ca să-l cheme Șeful Statului. Eu cred însă că Majestatea Sa ar prefera să vadă o soluție prin țară decât una personală.

Inceputul acestei deslegări pare a se fi făcut prin întrunirea din 25 Martie.

A. D. XENOPOL.

CESTIUNI SOCIALE

PARTIDELE POLITICE ȘI EDUCAȚIA ȚĂRÂNIMEI

Partidele politice au organizat cercuri și au înființat reviste în cari se discută ridicarea stării culturale a țărâniei. Astfel în partidul liberal este un cerc în jurul «Revistei Generale a Invățământului»; altul în jurul revistei «Viața Românească» sub conducerea D-lui Stere de la Iași, iar altul în jurul revistei «Democrația Românească» sub conducerea D-lui G. Diamandi.

În partidul conservator-democrat, s'a organizat cercul «Mihail Cogălniceanu» sub conducerea D-lui Al. Bădărău.

În revistele cercurilor se discută idei și mijloace, și se face și polemică violentă pe deasupra ideilor și mijloacelor de ridicare culturală. Revistele din cercurile liberale răspândesc ideea că partidul liberal a început ridicarea culturală a țărâniei pentru-că oamenii din acel partid sunt singurii cari au înțeles să dea statului nostru un rol educator, pregătindu-i organe puternice sociale, în administrație, justiție, economie, etc. Și dau ca exemplu de organ al statului educator activitatea extra-școlară a corpului didactic. Pe celelalte partide le înfățișează liberalii ca rău voitoare și ca obstacole care îi împiedică pe dânșii în realizarea statului educator.

Cercul conservator-democrat, pe lângă alte motive, își justifică organizarea, prin nevoia urgentă a unei educațiuni sociale sănătoase pentru țărânie, de oarece propaganda liberală se ocupă numai de interese de partid și răspândește printre săteni ideile unei democrații revoluționare.

Mijlocitorii cari au misiunea de a lua ideea din cercurile politice și de a o realiza în așezăminte țărănești sunt considerați învățătorii și preoții. Lor, prin urmare, li se adresează propaganda de politică culturală.

După ideile cercurilor liberale, opera educatoare a statului o alcătuiesc reformele făcute în legi, în ultimul timp.

Ast-fel în reforma legilor agrare, s'a stabilit un plan nou și rațional pentru munca țăranilor; în reforma judiciară, s'a stabilit un plan nou pentru practica dreptății; în reformele administrative un plan nou de cîrmuire; în legile, regulamentele și statutele băncilor populare, cooperativelor de consum și obștiilor sătești, un plan nou pentru viața economică a țăranilor. Apoi răspândesc ideea că această primenire socială săvârșită în legi se întemeiază pe principii raționale, pe drepturile poporului. Consideră pe țărani foarte raționali, și îndeam-

nă pe luminătorii satelor ca să le explice aceste întocmiri, și țăranii raționali, cum sînt, vor înțelege binele și își vor primeni ușor sufletul după primenirea făcută în legi. Cu acest înțeles al educației, se adună țăranii la cercurile culturale unde învățătorul, preotul, inspectorul comunal sau conferențiarul oficial, le vorbesc despre legi, morală, igienă, agricultură, educație etc. Dintr'un asemenea procedeu reese clar că teoreticienii liberali nu pun atîta preț pe sufletul omului cît pun pe alcătuirea externă a societății.

Fiindcă este vorba de educațiunea țăranului prin învățător, se pune întrebarea dacă propaganda liberală a apucat pe calea cea adevărată pe care se pot forma aptitudini individuale, ca spirit de observație, inițiativă, ordine, continuitate în muncă, stăruință etc., și aptitudini sociale ca: disciplină, solidaritate, devotament pentru interesele generale, etc. Cu alte cuvinte, se pune întrebarea dacă acest fel de educație duce la ridicarea culturii.

Răspunsul îl vom găsi ușor dacă ținem seamă de cele ce spun oamenii de știință cari știu *ce însemnează cultură, după ce legi se produce și cari sunt legile ce stîpînesc sufletele popoarelor.*

«Cultura nu rezidă în obiectele externe și materiale, pe cari le avem dinaintea noastră, ci în dispozițiunile interne și actuale ale sufletului unei generațiuni. O societate devine cultă din momentul ce membrii săi se bucură de anumite funcțiuni superioare sufletești, și întrețin conștient în practica vieții lor anumite deprinderi intelectuale și morale.»

«Același lucru se poate zice și despre celelalte puteri cu caracter social. Puterea statului stă în deprinderile sufletești, pe cari le practică cetățeanul în raporturile sale cu autoritatea ce-l conduce și nici de cum în calitățile oare cum materiale ale obiectelor și indivizilor ce reprezintă societatea.»

«Și așa cu toate puterile sociale. Ele sunt numai vorbe goale pe cîtă vreme nu se sprijină pe deprinderile constante ale indivizilor cari compun societatea. O instituție socială în contrazicere cu sufletul poporului, este fără putere, cu ori cît prestigiu artificial ar fi ea de altminteri înconjurată!».

«Arta guvernării, care se va inspira de la o școală cu adevărat științifică, va proceda cu totul altfel. Principiul suprem al acestei arte va fi acela de a adapta organizarea statului la evoluția pe care o urmează sufletul mulțimei. Acest suflet al mulțimei nu este nici așa de rău, cum îl cred conservatorii, nici așa de rațional, cum îl cred reformatorii revoluționari, ci el este ca toate puterile naturii, consecvent legilor sale. Acel ce cunoaște aceste legi și-l poate face tovarăș. Din instinctele și pasiunile acestui suflet, ori cît de egoiste ar fi ele, privite fiind prin sentimentalismul omului cult, se formează totuși deprinderile cari susțin viața socială și prin selecțiunea lor se prăgătește terenul idealului. Singura temeinică și binecuvîntată artă a guvernării va fi aceea care va fi bazată pe cunoștința sufletului omenesc, pe cunoștința puterii sufletești.

Inovațiunile făcute în legi și primenirile făcute în

instituțiuni n'au nici o valoare dacă ele n'au fost precedate de formarea unor deprinderi în sufletul cetățeanului. De asemenea, în zadar sunt încercările de a conserva prin mijloace artificiale autoritatea legilor și a instituțiilor cari nu se mai potrivesc cu deprinderile sufletești actuale ale aceleiași cetățean!».

«Idealul artei de a governa, pe care ne-o rezervă viitorul, va avea dar în vedere ridicarea persoanei cetățeanului, căci de această ridicare depind toate transformările sociale și politice. Intr'o țară în care demnitatea persoanei este nesocotită de fapt, în zadar toate drepturile înscrise în constituția ei legală. În constituție legală nu există realitate de drepturi, de cât aceea care se practică de fapt în actualitatea sufletească a cetățenilor¹⁾».

Propaganda liberală nu se inspiră de la o școală științifică, câtă vreme susținătorii săi nu se preocupă de formarea deprinderilor în sufletul omului; n'au în vedere ridicarea persoanei cetățeanului pentru că nu se văd stăruind în ideea că de aceste deprinderi atârnă transformările sociale și politice. Stăruesc mai mult în ideea că educația se poate face ușor prin legi, regulamente, teorii și discursuri, de oarece statul educator, în sensul conceput de dânșii, trece ușor peste educația copiilor și se oprește la așezămintele sociale.

Acestei idei se datorește transportarea activității educatoare a corpului didactic în așa numita activitate extra-școlară și părăsirea câmpului de activitate educatoare intra-școlară. Să nu se creadă că s'ar vedea cu ochi răi instituțiile economice ale țăranilor noștri. Să ne gândim că prin aprecierea exclusivă a muncii educatoare a corpului didactic în activitatea extra-școlară pe deoparte se produce în învățători credința numai în școala anti-științifică care se preocupă numai de primenirea așezămintelor exterioare ale societății, iar pe de altă parte se îngreuiază foarte mult calea științifică, calea adevărului, căci corpul didactic nutrit de puterea misterioasă a legilor, relativ la educațiunea celor adulți, nu se va lua după aceia cari îi vor îndemna să cerceteze mai mult viața copiilor în școală și să înceapă acolo canalizarea puterilor sufletești prin organizarea deprinderilor bune; în chipul acesta, la noi, nu va predomina credința că timpul când se pune temelia primenirii organizațiunii sufletești a unei generațiuni este timpul când trece un copil prin școală. Corpul nostru didactic, condus de o propagandă fără inspirație științifică, nu va putea să răspundă la chemarea ce-i face educația științifică pentru deslegarea unei probleme sociale foarte importante. Nu vor putea să pătrundă datele noi ale acestei științe, care pretinde ca fiecare învățător să cerceteze cu multă stăruință pe elevi; să alcătuiască statistice de cercetări și rezultatele mijloacelor educative; să vedem într'o parte că la un număr x de elevi se găsește un număr y de întârziți sufletește din cauza mizeriei și a ignoranței părinților; în altă parte să vedem în ce raport s'a înțeles și s'a simțit mizeria, după mijloacele cu cari societatea vine în ajutor pentru prevenirea nenorocirii degenerării rasei, dacă am lăsa ca din an în an să se înmul-

țească numărul celor nedesvoltați fizicește. După aceste statistici s'ar vedea dacă facem de ex. cantine școlare în raport cu răul de față. Apoi noua direcție mai cere ca învățătorul să-și dea seama dacă cei întârziți sufletește, sunt din cauza degenerării corpului sau din lipsa unei educații rele în casa părinților.

După măsurile de înlăturare a cauzelor fizice, se cere să arate fiecare învățător, ce măsuri a luat pentru disciplinarea sufletului. Apoi noua direcțiune cere lucrul cel mai de seamă; cere să se cerceteze prin observațiuni îndelungate care sunt aplicațiunile firești ale fiecărui copil. De exemplu, cere să se vadă dacă cel cu note rele la studii este cu notele cele mai mari la o dexteritate, la lucrul manual industrial sau la felul cum muncește în grădina școlară. Pe aptitudinea descoperită să se desvolte cultura viitoare a individului.

Acest lucru ar fi cel mai mare bine pe care școala l-ar face societății căci s'ar micșora numărul de clasaișilor și am vedea că în viață se găsesc mai mulți oameni la locul lor pentru că și-au făcut cultura pe temeiul aptitudinilor.

Cine stă la îndoială între cei ce propagă drumul spre statul educator prin reforma legilor și între cei ce propagă drumul către același scop prin transformarea sufletelor printr'o educație intensivă în școală, să se gândească la un exemplu istoric. Să se gândească că, dacă Bismarck a ajuns la sfârșitul veacului al XIX-lea la un stat educator german, aceasta se datorește faptului că poporul german și-a astupat lipsurile pe cari la începutul veacului al XIX-lea i le-a arătat marele învățat Fichte, adică și-a ridicat cultura prin transformarea sufletului generațiilor tinere, prin școală.

PANĂ POPESCU

FOLKLOR

FRUNZĂ-VERDE !.....

Domnii Th. D. Speranția și Artur Gorovei au discutat în coloanele acestei reviste cestiunea atât de interesantă a *Frunzei verzi* din fruntea poeziilor noastre populare. A fost vorba une-ori de rostul ei, alte ori de origina acestei mici formule de introducere, dar fără a se ține seamă de unele constatări cari ar fi înlăturat din capul locului cel puțin o parte din îndocilele celor doi distinși scriitori. Intr'adevăr, încă din 1874, Hasdeu lămurise pe deplin faptul că la nici un alt popor nu mai găsim invocarea *Frunzei verzi*, că această particularitate, curat românească, se datorește îndelungului traiu al poporului nostru în vecinătatea sau în chiar mijlocul codrilor; și că felul frunzei (frunză verde d'aluniș, ...de pelin, ...de năgară, ...d'aguridă), e în legătură strânsă cu simțimăntele cari animă cutare sau cutare doină ori baladă¹⁾

Prin 1902 găsisem de cuviință și noi a spune ce știam și ce observasem în această privință, într'un arti-

1) B. P. Hasdeu, *Istoria Critică a Românilor*, Vol. II, fascioara I. Bucuresci, Tipogr. Ant. Mănescu MDCCCLXXIV, § 18 Poesia „Frunzei-verzi”, p. 70—76...

col publicat în *Revista pentru istorie, arheologie și filologie*¹⁾ a regretatului Tocilescu. Era o mică cercetare pe care am reprodus-o peste doi ani, împreună cu alte studii într'un volum²⁾. În numărul trecut din *Noua Revistă Română*, după ce a rezumat argumentele iduse de domnia Speranția și Gorovei — din cari unele erau ale lui Hasdeu, iar altele păreau a dovedi că nu s'ar cunoaște toate concluziile lui —, d. N. Em. Teohari a reamintit și cele scrise de noi. Articolul d-sale foarte documentat³⁾, privește cestiunea din toate punctele de vedere și invederează care sunt cunoștințele noastre ale tuturilor în momentul de față. Socotim că e potrivit a reîmprospăta, acum, unul din punctele esențiale privitoare la origina *frunzei verzi*, așa cum am înțeles-o noi și cum stăruim a o pricepe, întărind ici și colo argumentarea din 1902.

D. Teohari arată că, în pomenitul studiu, noi vedem în așezarea *frunzei verzi* la începutul unei producții poetice ceva la fel cu invocarea *Muselor* de către cei vechi. După cum Grecii și Romanii invocau pe aceste semi-divinități, tot așa Românii s'au îndreptat către *frunza verde*, al cărui fâșit ori mișcare îi dau iluzia unei zeități, lui care o vedea zilnic o viață întreagă, în zori, la nămiezi, ori în amurgul serii; când adia vântul unei nopți primăvăratice ori când o sbura în văzduh vre-o suflare tomnatecă. Așa cum se înfățișează lucrul, e o simplă și nevinovată presupunere, care poate să fie chiar adevărul sau numai o rudă a lui, dar se poate foarte bine să rămână și o simplă.... ipoteză, dacă nimic nu o întărește.

De vom găsi o asemănare între Muze și între «frunza verde», problema aceasta folklorică va lua, firește, o altă înfățișare: mai științifică, mai convingătoare, mai temeinică, foarte temeinică chiar, fiind-că afară de materialul, de apropierea și de interpretările date, nu s'ar mai putea aduce altceva. Nu avem nici un document, nici un terfelog, nici un hatîșerif — de pe vremuri în cari să se vorbească despre «frunza verde» ori chiar să se hotărească întrebuițarea ei. Nu ne putem bizui deci decât doar pe felul nostru al tuturilor de a judeca lucrurile după datele aduse la cunoștința noastră de diferitele științe filologice.

Muzele, la primii poeți greci și romani, nu sunt niște simple abstracțiuni, zice P. Decharme. «Când Hesiod le face elogiul nu vorbește de ele din auzite, ci le-a văzut chiar el. Și nu numai că sunt vizibile, «dar în via lui închipuire, poporul credeă că le aude în sânul singurătăților, în vecinătatea izvoarelor și a apelor limpezi»; și nu trebuie uitat lucrul că toate sanctuarele erau așezate în «vecinătatea izvoarelor» și în regiuni udate de râuri.⁴⁾ Decharme citează o mulțime de localități și de epitețe în cari se recunosc numiri de râuri Muzele fură deci «primitivement des divinités des eaux»⁵⁾.

Ceva mai mult, ele fac parte din numeroasa familie a *Nymfelor* «lăcuitoare ale râurilor și ale (isvoarelor)¹⁾. De alt-fel lat. *nympha*, νυμφη, alternează de multe ori cu *lympha* grec. λύμφη. întâiul cuvânt însemnând «nymfă» și «fată tânără», iar cel de-al doilea «isvor», «apă transparentă», «apă»²⁾. Metafora *radicală*, cum numește Max Müller întrebuițarea unui acelaș *radical* de cuvânt, cu mici modificări, pentru exprimarea ideilor înrudite³⁾, este în cazul de față prea lesne de observat pentru a mai stăruia asupra-i. Că unele Nymfe erau Muze, sau, mai drept, că Muzele erau niște Nymfe, nu mai e îndoială: Spusele și constatările lui Decharme ne-o dovedesc cu prisosință. Putem să arătăm însă și alte dovezi. Virgiliu, de pildă, într'una din *Bucolice*⁴⁾ întrebuițează numirea de Muze ori de Nymfe ca înfățișând aceleași ființe.

De ce însă această legătură între Muze și între ape; cu alte cuvinte, de ce o *Muza* ar fi fost o *Nymphă*?

Studiind «imaginația mistică», d. Th. Ribot constată că oamenii cu închipuirea vie ca: poeții, artiști în genere, și oamenii primitivi, — la cari am putea să adăugăm și pe lăcitorii regiunilor singuratice, — nu numai că văd «viața» pretutindeni, dar încă une-ori ajung să socotească aproape ca fiind conștiente până și obiectele cari ne înconjoară. Așa, de pildă, se citează cazul poetului Gerard de Nerval, prietenul lui Théophile Gautier și a lui Berlioz, care spunea că «în anumite momente, totul lua pentru mine înfățișări noi: glasuri tainice ieșiau din plante, copaci, animale și din cele mai mititele insecte, ca să mă înștiințeze ori ca să mă încurajeze. Lucrurile fără de formă și fără de suflare aveau ceva misterios al cărui rost îl pricepeam.» Pentru alți oameni lumea reală ia aerul unei feerii⁵⁾.

Ast-fel, încetul cu încetul, se bătătoareștr drumul care duce la panteism.⁶⁾

«În pădurile singuratice, științinse ale Greciei și ale Italiei, călătorul care mersese ceasuri întregi fără a întâlni pe nimeni, era surprins în mod plăcut și tot-de-odată misterios de sgomotul unui torent, al unui isvor, al unei ape. Și în penumbra unui luminiș, el zărea de departe spuma pârâului și auzeă murmurul lui. I se părea — mai cu seamă Grecului, sociabil din fire și deci mai lesne antropomorfist — i se părea că vede în unde o ființă omenească, al cărei păr răsfirat și pe al cărei glas, pe al cărei cântec — susurul apei — îl auzia. Și atunci *lympha* «apă», cu vremea, se schimba în *nympha* — o ființă feminină, o divinitate a izvoarelor —, schimbare trebuincioasă, de oare-ce de acum înaintea fiind două concepțiuni, două noțiuni — apa și divinitatea apei — trebuiau două cuvinte și deosebirea se făcea mulțumită unei modificări consonantice⁷⁾.

1) Ibidem, pp. 228, 352.

2) Béal, *Dictionnaire étymologique latin*, s. v.

3) Max Müller, *Nouvelles leçons sur la Science du Langage*, trad. de l'anglais par G. Harris et G. Perrot, tome II, Paris, A. Durand et Pedone Lauriel, 1868, pp. 74 sqq.

4) Ecloga VII, vers. 18—24.

5) Th. Ribot, *Essai sur l'Imagination créatrice*, Paris, Félix Alcan, 1900, p. 192.

6) Idem, ibidem, p. 193.

7) Ale noastre *Studii*, 1904, *Frunză verde!*..., p. 19.

1) Anul IV, vol. VIII, pp. 242—252.

2) *Studii*, — Literatură, estetică, filologie —, București, Tip. Eminescu, 1908.

3) În chestia lui „Frunză-Verde“, *Noua Revistă Română*, vol. 7 No. 22, 21 Martie 1910, pp. 346—348.

4) P. Decharme, *Mythologie de la Grèce antique*, p. 226. cf. *les Muses* de acelaș.

5) Decharme, *Op. cit.*, p. 227.

Tot astfel, Românii din timpurile străvechi, care și petreceau viața în codri, ascunși de frica barbarilor năvălitori, auzeau neîncetat murmurul pădurii, al frunzișului: une-ori blând, tainic, înfiorător de dulce; alte ori jalnic, amar, chinuitor; alte dăți maiestos ca un imn. Românului i se părea că aude în glasul pădurii, în freamătul frunzii, vibrarea unui suflet dornic, trist, ori mulțumit, de câte ori asculta vocca măreață a codrului. Wagner în *Siegfried* și locuitorul dumbrăvilor carpatine din alte vremuri, picepeau—unul cu firea de artist genial, altul cu închipuirea omului trăit în singurătați,—că e ceva tainic în fâșiitul, în sunetul frunzelor de copaci. Atunci frunza, pe al cărui freamăt îl asculta cu un fel de respect religios, așa după cum Grecul și Romanul vedeau pe Nymfe, ba chiar le și auzea,—frunza devenea un fel de divinitate sylvestră, o zână pe care Românul o invoca, după cum cei vechi invocau drept Muze tocmai pe Nymfele cele văzute scâldându-se în râuri și mai ales în penumbra vre-unui frunziș.

A crede că Românul nu are asemenea concepții mytologice ar însemna să uităm toate lelele pe cari le vede jucând hora în lumina lunii, toți strigoii zăriți ori întrezăriți, «sburătorii», precum și toate chipurile pe cari le ia Necuratul în fața bietului țaran, pe jumătate mort de spaimă, când se duce să sape la vre-o comoară «jurată».

«*Frunză-verde*» e deci o invocare pe care cântărețul poporan o face acestei divinități poetice, auzită de el doinind în sunetul pădurii, este rugăminte pe care o face poetul Muzei ca să-l inspire, ca să-l ajute. Astfel n'ar avea nici un sens și nici un rost cuvintele astea din fruntea poeziilor poporane românești, căci nu

au nici o legătură sintactică, nici un amestec de nețeles, cu poema pe cari o încep.

Singura punte de trecere dela formula din pmul rând la poemă este *felul* frunzei, care dă — ca și zicem așa—un colorit de simțimânt întregi bucăți.

În ce privește faptul că *frunza-verde* nu apare la Macedo-Români, nu numai că aceasta e o deplină confirmare a celor ce spuserăm, — fiindcă acești frai ai noștri nu au dus aceiași viață de ascunzături pri păduri ca Românii din stânga Dunării și deci nu puteau fi împreunați la fel de cântecul frunzișului — dar este încă și o dovadă mai mult despre stăruința noastră neclintită la Nordul Dunării. Într'adevăr, după cum am mai spus-o¹⁾, dacă noi, cei de aci, cari avem câtece poporane începătoare cu această *frunză-verde*, mai mult decât caracteristică, am fi trăit veacuri întregi la un loc, alături de Românii din Peninsula Balcanică, ar fi fost oare cu putință ca noi să păstrăm acest obicei, după o lipsă de vre-o mie de ani de acasă, or ei să-l piardă după plecarea noastră în stânga Dunării? De altfel tot așa se pune cestiunea și cu *doina*²⁾ pe care noi o avem și pe care Macedo-Românii nu o cunosc.

Iată dar că *frunza-verde* nu are numai o însemnătate folklorică obișnuită, ci e și o rămășiță mytologică, curat românească, și slujește în acelaș timp cercetărilor istorice pe cari le poate lumina mai bine decât unele texte istorice.

N. I. APOSTOLESCU

1) *Studii*, Loc. cit.

2) Cf. B. P. Hasdeu, *Doina în Columna lui Traian*, An. III, No. 7—9, Iulie--Sept. 1882, pp. 897 sqq. și „*Doina*” *răstoarnă pe Rösler*, aceeaș revistă, 1882, No. 10—12, p. 529 sqq.

TABLA DE MATERIE

VOLUMUL VII

No. 1.

NOUTĂȚI: Al doilea doctorat în litere dela Universitatea din Iași.—Demisiunea d-lui Titu Maiorescu din învățământul superior.—Concertul baritonului Costescu.—Teatrul Național: «Revizorul».—Revista Revistelor.

CEȘTIUNI ACTUALE: Dr. N. Leon. Știința oficială și libera gândire. C. Rădulescu-Motru. Naționalismul, cum se înțelege.

ȘTIINȚE SOCIALE: A. Ștefănescu-Galați. Criminalitatea în România.

PEDAGOGIA: Z. Bădeanu. Ideile pedagogice ale d-lui I. Slavici

LITERATURA: N. Poru. Din viața de redacție.

NOTE ȘI DISCUȚIUNI: E. Lovinescu. În chestia piesei d-lui A. Herz.

No. 2.

NOUTĂȚI: Procesul Steinhel: Acuzata.—Revista revistelor

POLITICA: C. Rădulescu-Motru. Naționalismul, cum trebuie să se înțeleagă. I. Petrovici. Afurisenia dela Sf. Sinod.

CEȘTIUNI SOCIALE: Dr. N. Leon. Fluxul și refluxul mentalității omenești.

ȘTIINȚA: Dr. I. Duscian. Cesare Lombroso și teoriile sale asupra Genului.

LITERATURA ȘI TEATRU: Il. Chendi. A. C. Cuza: *Poezii*, Epigrame și Cugetări în proză. Eugen Porn. Teatrul Național: «Corbii» de Henry Beeque. Compania dramatică Davila: «Refugiul» de Dario Niccodemi; Doi cocoși de Tristan Bernard.

NOTE ȘI DISCUȚIUNI: A. Herz. Răspuns domnului Lovinescu. E. Lovinescu Pentru a sfârși o polemică.

No. 3.

NOUTĂȚI: O nouă broșură asupra politicii Românilor din Ungaria.—Viața musicală la noi: Concertele simfonice. Teatrul Național: «Portofoliul».—Revista revistelor.

POLITICA: C. Rădulescu-Motru. Naționalismul, cum trebuie să se înțeleagă.—II.

CEȘTIUNI SOCIALE: Dr. I. Simionescu. Veteranii dobrogeni. Artur Gorovei. Dincolo de fortificații.

ARTA: Dr. P. Zosin. Stingerea unui idealist: Vittold Rolla Piekarski.

LITERATURA: N. Em. Teohari. Doina lui Eminescu.

NOTE ȘI DISCUȚIUNI: Prof. Dr. N. Manolescu. Utilita-

tea unui congres periodic al Românilor. *Th. D. Speranția*. Dela Expoziția Gropeanu.

No. 4.

NOUTAȚI: o broșură în care se face apologia leului sinodale.—Un articol al lui Scipio Sighel.—Revista revistelor.

CESTIUNI ACTUALE: *C. Dimitrescu-Iași*. Invățământul filozofic la Universitatea din București.

POLITICA: *C. Rădulescu-Motru*. Naționalismul, cum trebuie să se înțeleagă.—III.

CRITICA LITERARĂ: *Pană Popescu*. Poparanismul literar.

TEATRU: *Eugen Porn*. Teatrul Național: «Pământ» de d-l Polizu-Mieșunești.

LITERATURA: *I. N. Rășinari*. Ocunoștiință.

No. 5.

NOUTAȚI: Programul politic al partidului național român din Ungaria.—Revista revistelor.

POLITICA: *I. Gr. Peucescu*. Veteranii din Dobrogea.

CESTIUNI ACTUALE: *Dr. N. Leon*. Răspuns d-lui A. C. Cuza

CRONICA ȘCOLARA: *I. Chinciu*. Invățământul privat ȘTIINȚA: *St. Procopiu*. Fizica nouă.

ARTĂ ȘI LITERATURĂ: *N. D. Cocea*. Expoziția de pictură și desen Derain, Forain, Galanis, Iser. (cu 4 ilustrații) *G. Verga*. O vânătoare de lupi.

NOTE ȘI DISCUȚIUNI: *Vasile V. Haneș*. Direcțiunea greșită...

No. 6.

NOUTAȚI: † Dr. Augustin Bunca. — Sărbătorirea d-lui Titu Maiorescu.—Păreră fostului consiliu sanitar superior asupra proiectului legii sanitare.—Revista revistelor.

CESTIUNI ACTUALE: *C. Dumitrescu-Iași*. La retragerea din învățământ a Profesorul Titu Maiorescu (cu 1 ilustrație)

POLITICA: *C. I. Băicoianu*. Defectuzitatea organizării statistice noastre *V. G. Cristofor*. Reforma industrială.

ȘTIINȚA: *Dr. N. Leon*. Lamarck, Darwin și Haeckel.

CESTIUNI SOCIALE: *N. Em. Teohari*. Despre pliciteasca femeilor măritate. *G. Aslan*. Criza familială.

LITERATURA: *I. Chiru-Nanov*. Tăugul.

No. 7.

NOUTAȚI: «Viforul». — Audițiunea societății Carmen.—Revista revistelor.

POLITICA: *Prof. V. Babeș*. Proiectul de lege sanitară a guvernului.

CESTIUNI SOCIALE: *Benedetto de Luca*. În amintirea lui Cesare Lombroso.

IGIENA: *Dr. Birman-Bera*. Cum să respirăm?

LITERATURA: *Artur Gorovei*. Povestea lui «Frunză-Verde». *M. Stroescu*. Datoria (amintiri despre d. Maiorescu).

NOTE ȘI DISCUȚIUNI: *I. Răducănu*. În chestia organizării statistice oficiale în România.

No. 8.

NOUTAȚI: Atentatul contra d-lui I. I. Brătianu.—Plănuirea unei mari greșeli politice: represiunea în contra sindicaliștilor.—Revista revistelor.

POLITICA: *Profesor N. Basilescu*. D. P. P. Carp.

CESTIUNI ACTUALE: *Dr. C. N. Ionescu-Iași*. Răspuns d-lui A. C. Cuza. *M. Mihăileanu*. Errare humanum...

CRONICA ȘCOLARA: *Ion S. Floru*. O discuțiune asupra școalelor particulare.

LITERATURA ȘI TEATRU: *Haralamb G. Lecca*. În Alpi. *Eugen Porn*. Teatrul Național «Viforul» de d-l Barbu Delavrancea.

ȘTIINȚA: *Victor Anestin*. Mersul cometei Halley pe cer.

NOTE ȘI DISCUȚIUNI: *N. Ștefănescu-Iacint*. Politica externă.

No. 9.

NOUTAȚI: Reînvierea unor tipuri uitate de profesori și școlari.—Noua scriere a d-lui G. Panu asupra stării țărănilor.—Revista revistelor.

CESTIUNI ACTUALE: *C. Rădulescu-Motru*. În zilele noastre de anarhie. Scrisori către tineri. I.

POLITICA: *Profesor N. Basilescu*. Pentru Drept și Libertate.

CRITICA: *Vasile V. Haneș*. Cum se face critica la «Viața Românească».

TEATRU: *Eugen Porn*. Campania Dramatică Davila: «Puloiu» de Max Halbe.

LITERATURA: *Luigi Barzini*. Miss Grace, American Journalist.

NOTE ȘI DISCUȚIUNI: *I. Clinciu*. Replică la răspunsul d-lui I. S. Floru asupra școalelor particulare.

No. 10.

NOUTAȚI: † Ioan Russu-Șirianu.—Arestarea poetului Octavian Goga.—Teatrul Național: Reprezentațiile d-nei Agata Bărsescu.—Din ale publicului nostru de teatru.—Cărți noi: *Schițe și Amintiri* de D. D. Pătrășcanu.

CESTIUNI ACTUALE: *C. Rădulescu-Motru*. În zilele noastre de anarhie. Scrisori către tineri. II.

ȘTIINȚE SOCIALE: *Theodor D. Speranția*. Accidentele și știința. *Maria C. Buțureanu*. Femcia în industrie și comerț. *Tiberiu Constant*. Lupta, solidaritatea socială și morală.

LITERATURA: *I. Chiru-Nanov*. Nu mai pleacă...

TEATRU: *Giulio Piazza*. Teatrul lui Carlo Bertolazzi.

ARTA: *N. D. Cocea*. Expoziția de pictură Ion Alex. Steariadi.

NOTE ȘI DISCUȚIUNI: *Ion S. Floru*. Incheierea discuțiunii cu d. Clinciu.

No. 11.

NOUTAȚI: O conferință despre Octavian Goga.—Cărți noi: «Anecdote Nouă» de Th. D. Speranția.—Campania dramatică Davila: «Lulă» de Carlo Bertolazzi.

CESTIUNI ACTUALE: *A. D. Xenopol*. Insulte, Batjocuri, Calomnii. c. *Rădulescu-Motru*. În zilele noastre de anarhie. Scrisori către tineri. III.

ȘTIINȚA: *Dr. N. Leon*. Religia celor puțini. *Dr. I. Simionescu*. Noua călătorie a lui Sven Hedin prin Tibet.

CRITICA: *Th. D. Speranția*. Criticul lui «Frunză-Verde».

LITERATURA: *Guy de Maupassant*. Regret.

NOTE ȘI DISCUȚIUNI. *M. Mihăileanu*. Socialismul electoral în haina poporanistă.

No. 12.

NOUTAȚI: În amintirea lui Ion Creangă.—Viața muzicală la noi: Concertele simfonice cu d. Enescu.—Concertul societății «Carmen».—Revista revistelor.

POLITICA: *A. D. Xenopol*. Schimbarea vieții politice în România.

CESTIUNI ACTUALE: *Dr. Hurmuzescu*. Protest către d-l Ministru al Instrucțiunii Publice și al Cultelor în chestia catedrei de fizică, vacantă la Universitatea Jiu Dacului.

ȘTIINȚE SOCIALE: *N. Zaharia*. Dușmănia.

CRITICA LITERARĂ: *Eugen Porn*. Un poet: P. Cernă;

NOTE ȘI DISCUȚIUNI: *Căpitanul Laurezac*. Pentru ce să se vulgarizeze știința militară? *Artur Gorovei*. Un om susceptibil și foarte irascibil.

No. 13.

NOUTAȚI: Teatrul Național: Prostul de Ludwig Fulda; Campania dramatică Davila: «Mugurul» de G. Feydeau.—Alfredo de Sanctis.—Revista revistelor.

CESTIUNI ACTUALE: *C. Rădulescu-Motru*. În zilele noastre de anarhie. Scrisori către tineri. IV.

POLITICA: *N. Basilescu*. Noua viață politică în România: La stânga!

CESTIUNI SOCIALE: *Maria C. Buțureanu*. Acțiunea socială a femeii.

LITERATURĂ: *Radu D. Rosetti*. Isus. *Alfred Capus*. Fantezii. *N. Pora*. Cu colinda.

NOTE ȘI DISCUȚIUNI. *V. Haneș*. Educația literară și mai ales națională.

No. 14.

NOUTĂȚI: «Eroii» lui Thomas Carlyle în românește. — Revista Revistelor.

CESTIUNI SOCIALE: *N. Em. Teohari*. Criza disciplinei sociale.

FOLKLOR: *Th. D. Speranția*. Lăutarii și poezia populară. *Ion Chiru-Nanov*: Nunta la țară.

LITERATURĂ: *Giuseple Giacosa*. Prolog la «o partidă de șah».

NOTE ȘI DISCUȚIUNI: *C. Rădulescu-Motru*. Lămuriri pentru «Falanga». *N. Ștefănescu-Iacint*. Politica Românilor din Ardeal.

No. 15.

NOUTĂȚI: Conferința d-lui Georges Dumas. — O piesă ce nu se mai joacă: «Seara cea de pomină» de Leopold Kämpf. — O nouă teză de doctorat în știință. — Revista Revistelor.

POLITICA: *C. Rădulescu-Motru*. Partidul social-democrat.

ȘTIINȚĂ: *Dr. N. Leon*. Vasile Conta.

CESTIUNI SOCIALE: *N. Em. Teohari*. Universitatea noastră și religia.

FOLKLOR: *Th. D. Speranția*. Lăutarii și poezia populară II. *Ion Chiru-Nanov*: Nunta la țară.—Ziua a doua.

No. 16.

NOUTĂȚI: Conferința d-lui Ovid Densusăianu: Artistul și mulțimea.—Cărți noi: Religia în fața științei experimentale de *I. I. Grecescu*. — de locația muncii de *G. Măntu*. Revista Revistelor.

CESTIUNI ACTUALE: *C. Rădulescu-Motru*. Evreii și literatura. Scrisorile d-lor *C. Stere*, *G. Diamandi*, *N. Teohari*, *I. A. Bassarabescu*, *D. N. Burileanu*.

CESTIUNI SOCIALE: *N. Zaharia*. Răzbunarea *I. A. Ștefănescu Galați*. Politica agrară a României.

LITERATURĂ: *Anatole France*. Pâinele negre.

ȘCOLARE: *C. V. Buțureanu*. Noutăți pedagogice.

No. 17.

NOUTĂȚI: În «afacerea Porn» de *Caragiale*.—Legea asupra organizării centrale a Ministerului de instrucție. Din expunerea de motive —Revista Revistelor.

CESTIUNI ACTUALE: *Paul Negulescu*. Constituțiunea și legea contenciosului administrativ. *Dr. I. Simionescu*. Departe de carte! Cum vorbește un profesor studenților.

CESTIUNI SOCIALE: *N. Zaharia*. Răzbunarea II.

ȘTIINȚĂ: *Marin N. Ștefănescu*. Din psihologia demoniacilor. *V. Anestîn*. Planeta Marte în 1909.

FOLKLOR: *Ion Chiru-Nanov*. Nunta la țară: Ziua a treia și a patra.

No. 18.

NOUTĂȚI: Aniversarea de 70 de ani a d-lui Titu Maiorescu.—† Eugeniu Caracul.—În «afacerea Porn» de *I. Petrovici*.—Revista revistelor.

CESTIUNI ACTUALE: *Direcțiunea*. Omagiu d-lui Titu Maiorescu. *Titu Maiorescu*. Naționalismul. *I. Ionescu-Quintus*. În luptă pentru ideal.

LITERATURĂ: *Haralamb Lecca*. Din greșală *Jules Sandeau*. Zâna cea de pe urmă.

TEATRU: *Eugen Porn*. Teatru Național: «Chinul» de *d-l A. G. Florescu*.

ȘTIINȚĂ: *St. Procopiu*. Asupra explicării mecanice a fenomenelor.

NOTE ȘI DISCUȚIUNI: *N. Ștefănescu Iacint*. Cum rămâne cu colegiul unic. *Ion D. Arginteanu*. Din psihologia țărânului român.

No. 19.

NOUTĂȚI: Câteva din defectele și calitățile poporului român.—Compania dramatică Davila: «Israel» de *Henry Bernstein*. — Cursuri de vară la Universitatea din Jena. — Cărți noi: «Femeia» de *C. Tonoviceanu*.—Revista revistelor.

CESTIUNI ACTUALE: *D. Burileanu*. «Electra» pe scena Teatrului Național.

CESTIUNI SOCIALE: *M. Buțureanu*. Marternitatea și lucrul intelectual.

CRITICĂ ȘI LITERATURĂ: *N. Em. Teohari*. Mitocanismul în critica literară de azi. *I. N. Rășinari*. În agonie (Schită). *G. Garducei*. Intr'o catedrală gotică.

ȘTIINȚĂ: *N. C. Ionescu*. Teoriile asupra localizării cerebrale.

No. 20.

NOUTĂȚI: Societatea de studii Filosofice din București.—O carte despre Dobrogea de *Vasile M. Kogălniceanu*.—Cum vor fi numiți pe viitor inspectorii și revizorii școlari. — Revista Revistelor.

CESTIUNI ACTUALE: *C. Rădulescu-Motru*. Sufletul neamului nostru: Calități și defecte.—I. *D. N. Burileanu*. «Electra» pe scena teatrului Național.—II.

POLITICĂ: *I. Ionescu-Quintus*. Contenciosul și cinstea politică. *Const. I. Florea*. Chestiunea tarifelor de transport.

ȘTIINȚE SOCIALE: *N. Zaharia*. Individia,

NOTE ȘI DISCUȚIUNI: *V. V. Haneș*. Psihologia unor schimbări de înțeles.

No. 21.

NOUTĂȚI: Starea culturală și educativă din Bulgaria și Serbia. — Despre «Regiunea inundabilă a Dunării» de *Dr. Gr. Antipa*.—Revista revistelor.

CESTIUNI ACTUALE: *C. Rădulescu-Motru*. Sufletul neamului nostru: Calități bune și defecte.—II. *I. Ionescu-Quintus*. Politica la sate.

CESTIUNI SOCIALE: *Dr. I. Duscian*. Modernismul catolic cu ocazia morții lui Tyrrel. *N. Em. Teohari*. Belgia morala și spiritul filozofic în liceu.

LITERATURA: *Okulow*. Fetița Guiatun.

No. 22.

NOUTĂȚI: † Eugène Melchior de Vogüé.—Teatru Național: «Domnul Luca» comedie într'un act de *C. Rădulescu Motru*.

CESTIUNI ACTUALE: *Dem. Negulescu*. Analiza proectului asupra Contractului de muncă.

ȘTIINETE SOCIALE: *Dr. I. Duscian*. Sinuciderile din țară și străinătate.

TEATRU: *I. Cosma*. «Sirena» dramă de *Z. Bărsan*. «Cântecul lebedei» comedie de *Dauval și Roux*.

LITERATURA: *N. Em. Teohari*. În chestia lui «Frunză Verde». *Ion Chiru-Nanov*. Moțatu.

NOTE ȘI DISCUȚIUNI: *Vasile V. Haneș*. Un specimen de pregătire filologică. *N. Ștefănescu-Iacint*. Apropierea austro-rusă și consecințele.

No. 23.

NOUTĂȚI: Mișcarea pentru autonomia Universităților.—† Jean Moréas.—Din «Stanțele» lui *Jean Moréas*. — Revista revistelor.

ȘTIINȚE SOCIALE: *Dr. I. Duscian*. Mișcarea feminisă din Bulgaria. *Maria C. Buțureanu*. Femeia anglo-saxonă.

ȘCOLARE: *Virgiliu Popescu*. Invățământul secundar de stai și particular.

LITERATURA: *Nicolae Poru*. Intre viață și moarte.

PSIHLOGIE: *Dem. I. Teodorescu*. Audițiunea colorată.

NOTE ȘI DISCUȚIUNI: *Dr. I. Simionescu*. Cazul *George I. Stroescu*. Politica la sate.

No. 24.

NOUTĂȚI: Casa Rurală în primul an. — Lecturile d-rei Calomeri.

POLITICA: *A. D. Xenopol*. Alianța conservatorilor.

CESTIUNI SOCIALE: *Pană Popescu*. Partidele politice și educația țărănimii.

FOLKLOR: *N. I. Apostolescu*. «Frunză verde!...»

SUPLIMENT: «Domnul Luca» comedie într'un act de *C. Rădulescu-Motru*.